

IZVJEŠTAJ

O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE CIRKULARNE TRANZICIJE DO 2030, ZA 2025. GODINU

Održivi resursi.
Inovativna rješenja.
Zajedno za cirkularnu budućnost.

6
STRATEŠKIH
CILJEVA

45
AKTIVNOSTI

ODRŽIVI RAZVOJ
ZA GENERACIJE
KOJE DOLAZE

POLJOPRIVREDA
I HRANA

ŠUMARSTVO

GRAĐEVINARSTVO

TURIZAM

KONKURENTNOST
I INOVACIJE

UPRAVLJANJE
OTPADOM

CIRKULARNA EKONOMIJA
ZA OTPORNO I KONKURENTNO DRUŠTVO

Sadržaj:

UVOD	3
1. OPŠTI PREGLED REALIZACIJE AKCIONOG PLANA.....	3
1.1. <i>Stepen realizacije po aktivnostima</i>	3
1.2. <i>Stepen realizacije aktivnosti po strateškim ciljevima</i>	4
1.3. <i>Stepen realizacije aktivnosti po institucijama</i>	5
1.5. <i>Aktivnosti koje nijesu realizovane</i>	6
1.6. <i>Ključni elementi napretka i preporuke za naredni period</i>	6
I PREGLED REALIZOVANIH ULAGANJA U ODNOSU NA PLANIRANA SREDSTVA PO STRATEŠKIM CILJEVIMA I IZVORIMA FINANSIRANJA.....	7
II INFORMACIJA O NAPRETKU OSTVARENJA STRATEŠKIH I OPERATIVNIH CILJEVA.....	8
III IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA 2025-2026.G. ZA SPROVOĐENJE NACIONALNE STRATEGIJE CIRKULARNE TRANZICIJE DO 2030. GODINE, ZA 2025. G. (TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE).....	15
IV PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA.....	47

UVOD

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj dana 26. juna 2025. godine, usvojila Akcioni plan 2025-2026 za sprovođenje Nacionalne strategije za cirkularnu tranziciju do 2030, s Izvještajem o sprovođenju Akcionog plana za 2024. godinu.

Akcioni plan 2025-2026. predstavlja kontinuitet u implementaciji započetih mjera i aktivnosti na planu razvoja cirkularne ekonomije kao i kreiranje novih aktivnosti na bazi preporuka Izvještaja o realizaciji Akcionog plana za 2024. Isti je ujedno utvrđen i kao obaveza iz Programa rada Vlade za 2026. godinu, Prioritet 2: Stabilan finansijski i ekonomski sistem za bogatu državu, građane i građanke, Cilj 7-Razvijena ekonomija do evropskog životnog standarda.

Praćenje implementacije Nacionalne strategije cirkularne tranzicije do 2030. godine i pratećih akcionih planova realizuje se posredstvom Radne grupe za podsticaj zelene tranzicije, u čijem sastavu su predstavnici 23 institucije/organizacije, uključujući i poslovna udruženja, akademsku zajednicu, organizacije civilnog društva i predstavnike privatnog sektora.

Za implementaciju Akcionog plana 2025-2026. bio je predložen finansijski okvir na nivou od 34,266,934.12€, odnosno 16,367,600.00€ u 2025. godini i 17,899,334.12€ u 2026. godini.

Akcioni plan 2025-2026. godina sadrži 45 aktivnosti, u okviru šest strateških ciljeva. Najveći broj aktivnosti se odnosi na Strateški cilj 6 - Stvoreno podsticajno okruženje za cirkularnu tranziciju.

Izvještaj o realizaciji Akcionog plana 2025-2026.g. za sprovođenje Nacionalne strategije cirkularne tranzicije do 2030., za 2025. godinu pripremljen je sa ciljem sagledavanja stepena realizacije strateških i operativnih ciljeva, kao i aktivnosti planiranih u okviru sektorskih politika koje doprinose tranziciji ka cirkularnoj ekonomiji.

Izvještaj obuhvata pregled realizovanih aktivnosti, procjenu ostvarenih rezultata u odnosu na definisane indikatore učinka i rezultata, pregled finansijskih sredstava, izvore finansiranja, kao i identifikovane izazove i preporuke za naredni period.

Praćenje realizacije aktivnosti vršeno je na osnovu dostavljenih podataka nadležnih institucija, uključujući ministarstva, agencije, fondove i druge relevantne institucije uključene u sprovođenje Akcionog plana.

1. OPŠTI PREGLED REALIZACIJE AKCIONOG PLANA

1.1. *Stepen realizacije po aktivnostima*

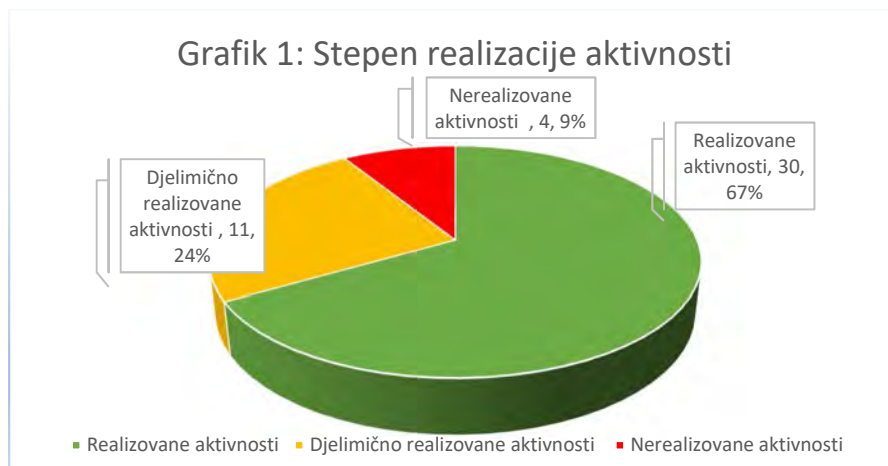
Tokom 2025. godine nastavljen je proces implementacije aktivnosti definisanih Akcionim planom za sprovođenje Strategije cirkularne tranzicije do 2030. godine i ostvaren pozitivan trend rasta u ovoj oblasti. Aktivnosti su realizovane u više sektora, uključujući poljoprivredu, šumarstvo, turizam, građevinarstvo, energetska efikasnost, upravljanje otpadom i razvoj konkurentnosti privrede.

Najznačajniji rezultati ostvareni tokom izvještajnog perioda odnose se na:

- povećanje broja sertifikovanih organskih proizvođača;
- donošenje Zakona o akvakulturi;
- unapređenje podrške inovacijama i energetske efikasnosti u privredi;
- usvajanje Prostornog plana Crne Gore;
- realizaciju programa podrške za MSP i zelene investicije;
- donošenje podzakonskog akta za proširenu odgovornost proizvođača;
- izradu smjernica i vodiča u oblasti ESG principa, EMAS sistema i zelenih javnih nabavki.

Istovremeno, određeni broj aktivnosti je djelimično realizovan ili prolongiran usled administrativnih, finansijskih i institucionalnih izazova, kao i potrebe za dodatnim usklađivanjem sa pravnom tekovinom Evropske unije.

Od ukupnog broja aktivnosti (**45**), u toku **2025. godine** u potpunosti je realizovano **30** aktivnosti ili 67%, djelimično realizovano **11** aktivnosti (24%), dok **četiri** aktivnosti (9,09%) nijesu realizovane.

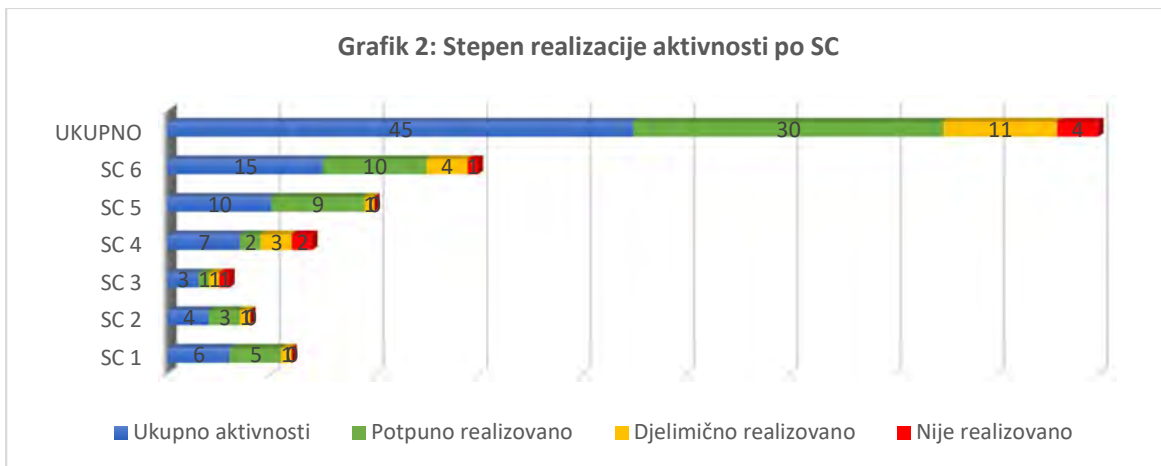

Pregled aktivnosti ukazuje da je realizacija planiranih aktivnosti tekla u skladu sa okolnostima koje su zahtijevale prilagođavanje dinamike sprovođenja, prije svega usled revizije i izmjena određenih normativnih i regulatornih propisa, čija je primjena bila neophodna u procesu implementacije, kao i usklađivanja sa izmjenjenim rokovima za realizaciju pojedinih aktivnosti. Uprkos navedenim okolnostima, aktivnosti se kontinuirano sprovode u skladu sa postavljenim ciljevima, pri čemu su pojedine aktivnosti već započete, a njihova puna realizacija očekuje se do kraja izvještajnog perioda.

1.2. Stepen realizacije aktivnosti po strateškim ciljevima

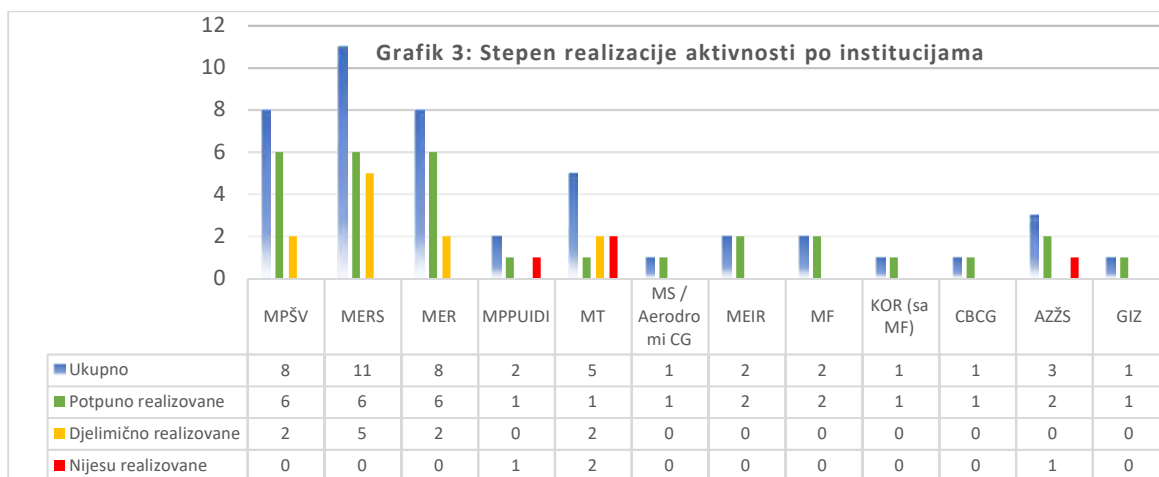
Analizom stepena realizacije aktivnosti po strateškim ciljevima utvrđeno je da je od ukupno planiranih 45 aktivnosti najveći stepen realizacije ostvaren u okviru Strateškog cilja 5, dok su određena kašnjenja evidentirana kod ciljeva koji podrazumijevaju izradu strateških i normativnih dokumenata.

U okviru Strateškog cilja 1 planirano je šest aktivnosti, od kojih je pet u potpunosti realizovano, dok je jedna djelimično realizovana. Strateški cilj 2 obuhvata četiri aktivnosti, pri čemu su tri u potpunosti realizovane, a jedna djelimično realizovana. Za Strateški cilj 3 planirane su tri aktivnosti, od kojih je jedna u potpunosti realizovana, jedna djelimično realizovana, dok jedna nije realizovana. U okviru Strateškog cilja 4 planirano je sedam aktivnosti, od kojih su dvije u potpunosti realizovane, tri djelimično realizovane, a dvije nijesu realizovane (Grafik 2). Strateški cilj 5 obuhvata deset aktivnosti, od kojih je devet u potpunosti realizovano, dok je jedna djelimično realizovana. U okviru Strateškog cilja 6 planirano je 15 aktivnosti, pri čemu je deset u potpunosti realizovano, četiri su djelimično realizovane, a jedna nije realizovana.

1.3. Stepen realizacije aktivnosti po institucijama

Posmatrano sa aspekta institucija koje realizuju aktivnosti, dat je prikaz strukture aktivnosti koje su realizovane od strane vodećih institucija u saradnji sa ključnim partnerima javnog i privatnog sektora i donatora (Grafik 3).

1.4. Stepen realizacije aktivnosti po operativnim ciljevima za 2025.g.

Struktura i prikaz stanja po operativnim ciljevima prikazuje gdje je ostvaren najveći i djelimičan stepen realizacije u okviru operativnih ciljeva, kao i gdje aktivnosti nijesu realizovane (Grafik 4).

1.5. Aktivnosti koje nijesu realizovane

Od 45 planiranih aktivnosti, nerealizovane su četiri aktivnosti čija realizacija se očekuje do kraja 2026, i to:

3.1.2. Izrada i usklađivanje Programa razvoja građevinarstva sa principima cirkularne ekonomije - Akcionim planom planirano je donošenje Programa razvoja građevinarstva 2026-2029. godina. S obzirom da je bio pripremljen Nacrt Programa razvoja građevinarstva, predložen je navedeni rok. Nakon analize postojećeg teksta Programa i konsultacija sa obrađivačem Univerzitet "Sv. Kiril I Metodij" u Skopje-Gradežen Fakultet Skopje, zaključeno je da je, imajući u vidu politiku aktuelne Vlade u ovoj oblasti, tekst neophodno inovirati u potpunosti. Određene aktivnosti predložene Nacrtom Programa razvoja građevinarstva su već realizovane osnivanjem Razvojne banke Crne Gore. Takođe, u skladu sa novim Zakonom o uređenju prostora osnovana je Agencija za planiranje prostora, donešeni su novi Zakon o izgradnji objekata i Zakon o legalizaciji bespravnih objekata, kojima se postiže unapređenje procesa u oblasti izgradnje objekata i legalizacije bespravnih objekata. Imajući u vidu da bi izrada novog teksta Predloga programa razvoja građevinarstva podrazumijevala izdvajanje značajnih dodatnih sredstava, od strane MPPUIDI zaključeno je da, u kontekstu već kreiranog i zadovoljavajućeg zakonskog i institucionalnog ambijenta u ovoj oblasti, ponovno pokretanje procesa pripreme i usvajanja Programa razvoja građevinarstva u ovom trenutku ne bi bilo finansijski opravdano.

4.1.1. Unapređenje zakonodavnog okvira i ažuriranje postojećeg Priručnika za smještajne kapacitete - Potreba za realizacijom predmetne aktivnosti će se naknadno razmatrati, te je u skladu sa trenutnim prioritetima ista prolongirana.

4.2.1. Uvođenje oznake kvaliteta za zelene usluge (eko oznaka, za domaćinstva) u pravni okvir - Nije dospjela realizacija aktivnosti, te se očekuje realizacija aktivnosti do kraja izvještajnog perioda.

6.2.2. Uspostavljanje informacionog sistema za EPR - Aktivnost još uvijek nije realizovana. Agencija je raspisala tender za izradu informacionog sistema u 2025 god. i nije bilo prijavljenih subjekata, te se tender palanira ponoviti u 2026.god.

1.6. Ključni elementi napretka i preporuke za naredni period

Tokom 2025. godine ostvaren je napredak u realizaciji Akcionog plana 2025-2026.g. za sprovođenje Nacionalne strategije cirkularne tranzicije do 2030. godine, posebno u oblastima organske proizvodnje, energetske efikasnosti, podrške inovacijama, upravljanja otpadom i razvoja regulatornog okvira.

Značajan broj aktivnosti realizovan je u planiranim rokovima, dok je dio aktivnosti djelimično realizovan ili prolongiran zbog potrebe dodatnog usklađivanja sa EU zakonodavstvom, administrativnih procedura, finansijskih ograničenja i institucionalnih kapaciteta.

U narednom periodu potrebno je:

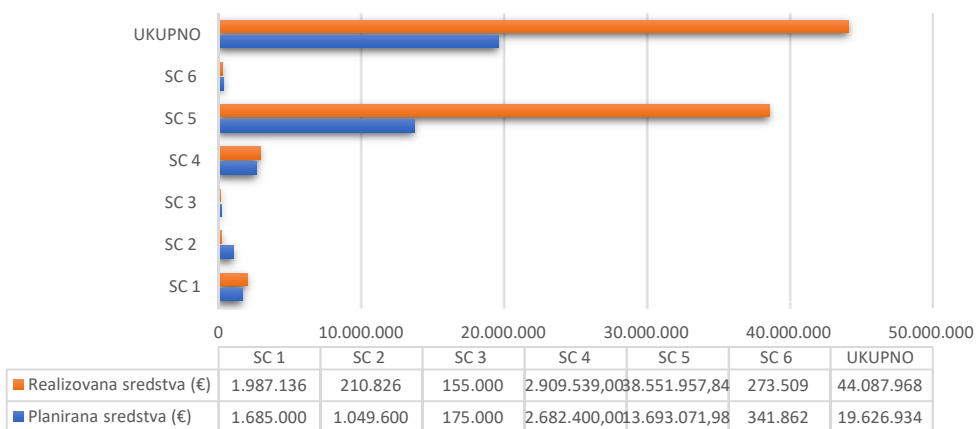
- intenzivirati međuinstitucionalnu koordinaciju;
- nastaviti usklađivanje zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU;
- unaprijediti sistem praćenja i izvještavanja;
- obezbijediti održive izvore finansiranja;
- jačati kapacitete institucija i korisnika za sprovođenje principa cirkularne ekonomije.

Dalja implementacija Nacionalne strategije cirkularne tranzicije do 2030. predstavlja važan korak u procesu zelene tranzicije Crne Gore i ispunjavanja obaveza u okviru procesa pristupanja Evropskoj uniji.

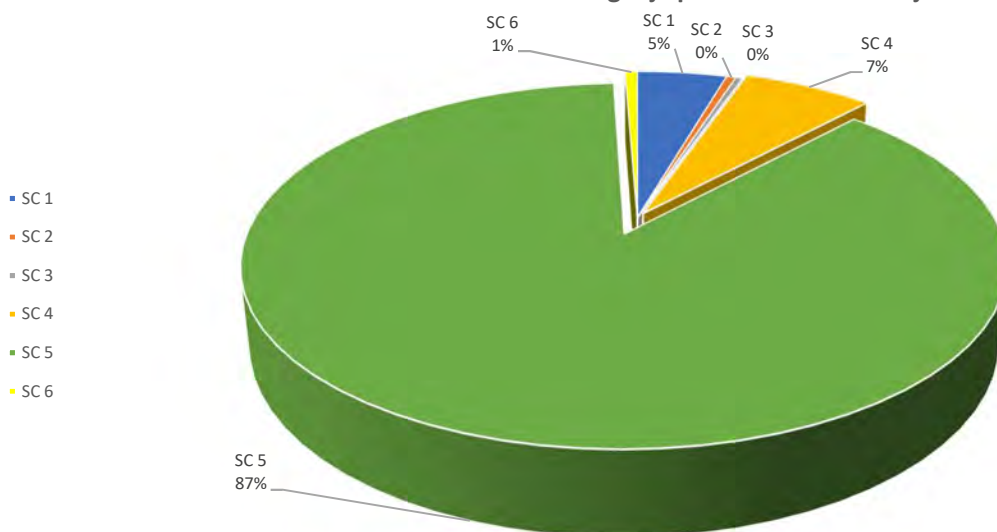
I PREGLED REALIZOVANIH ULAGANJA U ODNOSU NA PLANIRANA SREDSTVA PO STRATEŠKIM CILJEVIMA I IZVORIMA FINANSIRANJA

Ukupno realizovana ulaganja u funkciji sprovođenja Akcionog plana za implementaciju Nacionalne strategije cirkularne tranzicije **za 2025. godinu** iznose **44.087.968 €**, dok su planirana sredstva iznosila **19.626.934 €**. Veći nivo realizacije i određena odstupanja u odnosu na planirana sredstva rezultat su činjenice da su tokom izvještajnog perioda obezbijedena dodatna sredstva iz međunarodnih fondova, razvojnih finansijskih institucija i drugih izvora finansiranja, koja nijesu bila predviđena prvobitnom finansijskom projekcijom Akcionog plana za 2025. godinu. Takođe, dio aktivnosti finansiran je kroz redovne budžete institucija ili višegodišnje projekte čija ukupna vrijednost nije bila u potpunosti iskazana u tabelarnom pregledu planiranih sredstava. Iz tog razloga podaci o realizovanim ulaganjima u pojedinim slučajevima premašuju prvobitno planirane iznose.

Grafik 5: Odnos planiranih i realizovanih sredstava prema strateškim ciljevima

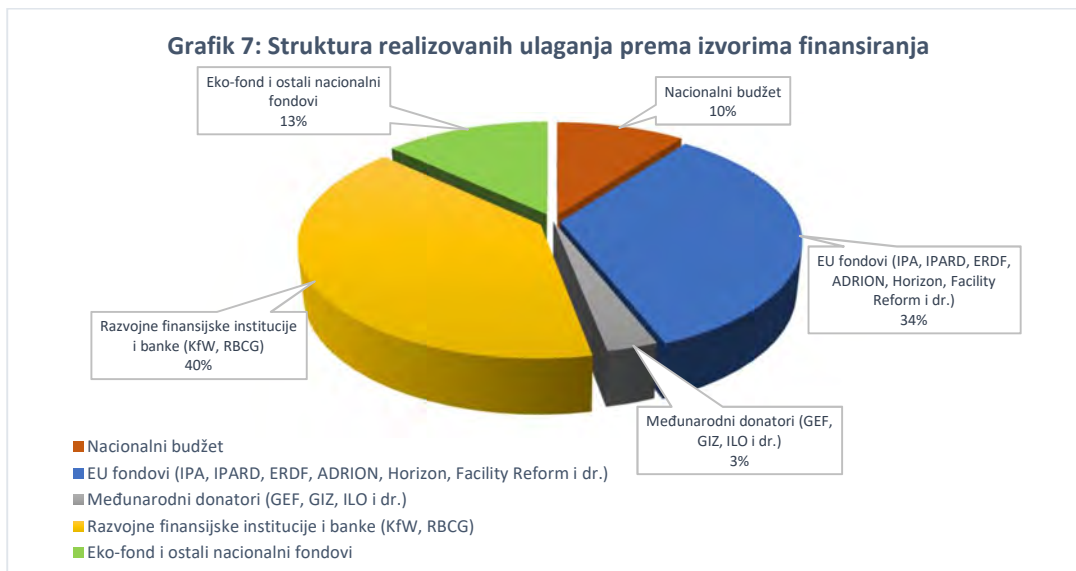
Grafik 6: Struktura realizovanih ulaganja prema strateškim ciljevima

Posmatrano po strateškim ciljevima, najveći obim ulaganja ostvaren je u okviru **Strateškog cilja 5**, gdje je realizovano **38.551.957,84 €**, što predstavlja približno **87%** ukupno realizovanih

ulaganja. Značajna sredstva usmjerena su i na realizaciju aktivnosti u okviru **Strateškog cilja 4**, za koji je realizovano **2.909.539,00 €**, odnosno oko **7%** ukupnih ulaganja, dok je za aktivnosti iz **Strateškog cilja 1** realizovano **1.987.136 €**, što čini približno **5%** ukupno realizovanih sredstava. U okviru **Strateškog cilja 2** realizovano je **210.826 €**, dok su za Strateški cilj 3 i Strateški cilj 6 realizovana sredstva iznosila 155.000 €, odnosno 273.509 €, što zajedno predstavlja manje od 2% ukupnih ulaganja.

U odnosu na planirana sredstva, najveće odstupanje ostvareno je u okviru Strateškog cilja 5, gdje realizovana sredstva višestruko premašuju prvobitno planirani iznos. Ovakva struktura ulaganja ukazuje na snažnu usmjerenost finansijske podrške ka aktivnostima koje doprinose unapređenju konkurentnosti privrede, inovacijama i povećanju resursne efikasnosti, uz istovremeno ulaganje u održivi razvoj drugih sektora obuhvaćenih Akcionim planom.

II INFORMACIJA O NAPRETKU OSTVARENJA STRATEŠKIH I OPERATIVNIH CILJEVA

SC 1 Unaprijeđena stabilna ponuda bezbjedne hrane u skladu sa principima cirkularne ekonomije

Operativni cilj 1.1. Unapređenje organske proizvodnje

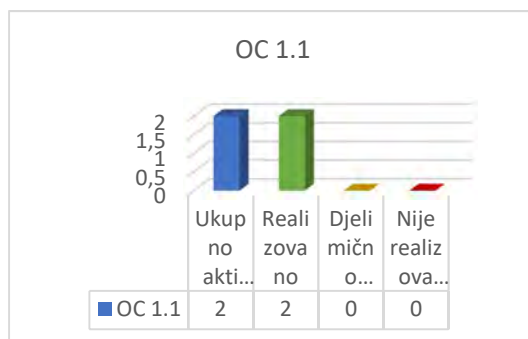
Indikator učinka za ovaj operativni cilj odnosi se na broj sertifikovanih organskih proizvođača. Polazna vrijednost iznosila je 446 proizvođača, dok je u 2025. godini ostvarena vrijednost od 525 sertifikovanih proizvođača, čime je gotovo dostignuta ciljna vrijednost planirana za 2030. godinu. Tokom izvještajnog perioda realizovane su mjere podrške iz Agrobudžeta za podsticanje organske proizvodnje. Kroz mjere Agrobudžeta i IPARD programa podržani su organski proizvođači u ukupnom iznosu od 1.482.792,4 eura, od čega je 869.042,24 eura finansirano iz Agrobudžeta, a 613.750,16 eura iz IPARD sredstava.

Realizovan je i Javni poziv za podršku poljoprivrednim praksama usmjerenim ka očuvanju biodiverziteta. Podršku su ostvarila ukupno 94 korisnika, od čega su žene činile 11,45% korisnika. Ukupno realizovana sredstva iznosila su 238.623,34 eura.

Posebno je značajno što su aktivnosti bile usmjerene na:

- očuvanje ugroženih rasa i sorti domaćih životinja i biljaka;
- očuvanje biodiverziteta i životne sredine na trajnim travnatim površinama i obradivom zemljištu;
- očuvanje pejzažnih obilježja poput suvozida i živica.

Za naredni period preporučuje se nastavak podrške organskim proizvođačima kroz javne pozive i dodatno jačanje mjera za očuvanje biodiverziteta.

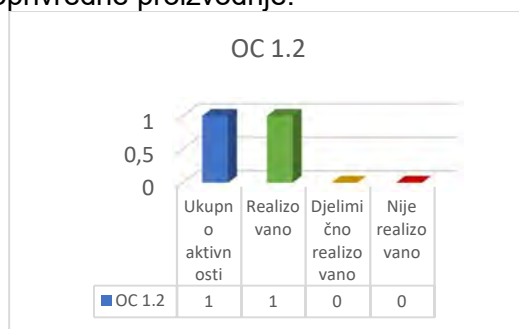

Operativni cilj 1.2. Unapređenje tehnoloških procesa

U okviru ovog operativnog cilja podržana je primjena inovativnih tehnologija i praksi u sektoru poljoprivrede.

U 2025. godini podršku za uvođenje inovacija u proces proizvodnje ostvarilo je 18 korisnika u ukupnom iznosu od 126.687,62 eura. Aktivnost je realizovana kroz sredstva Agrobudžeta.

Iako ciljna vrijednost od 20 korisnika nije u potpunosti ostvarena, aktivnosti predstavljaju značajan doprinos modernizaciji poljoprivredne proizvodnje.

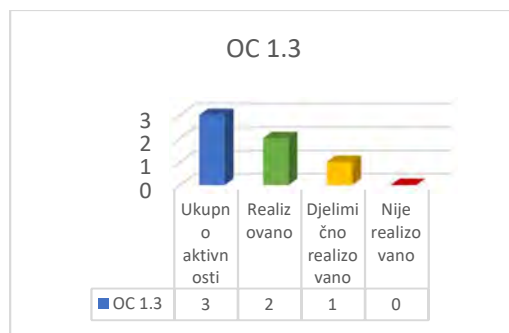

Operativni cilj 1.3. Održivo upravljanje akvakulturom

Tokom 2025. godine ostvaren je značajan napredak u unapređenju zakonodavnog i strateškog okvira za razvoj akvakulture.

Najvažniji rezultat predstavlja donošenje Zakona o akvakulturi („Službeni list Crne Gore“, broj 69/2025), čime je uspostavljen novi regulatorni okvir za održivo upravljanje sektorom.

Takođe, nastavljene su aktivnosti na izradi višegodišnjeg nacionalnog strateškog plana razvoja akvakulture. Radna grupa za izradu plana zvanično je počela sa radom 21. marta 2026. godine. Kroz mjere Agrobudžeta podržana su 23 korisnika za unapređenje konkurentnosti i efikasnosti sektora akvakulture, u ukupnom iznosu od 139.032,75 eura.

SC 2 Unaprijeđene društvene, ekološke i ekonomske funkcije šuma i njihova otpornost na negativne uticaje klimatskih promjena, ruralni razvoj i bioekonomija

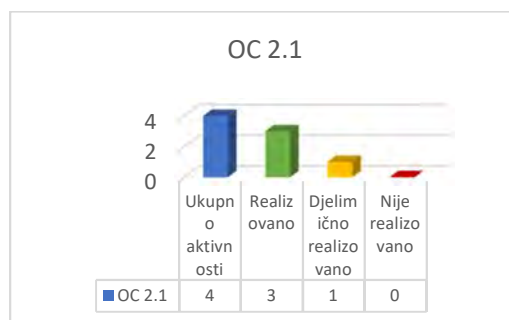
Operativni cilj 2.1. Unaprijediti poznavanje stepena razvoja, implementacije i spremnosti politika i sektorskih strateških dokumenata

Tokom izvještajnog perioda realizovane su aktivnosti na unapređenju zakonodavnog i strateškog okvira u oblasti šumarstva.

Donesen je Zakon o šumama, a pripremljena su četiri podzakonska akta u formi nacрта. Takođe, izrađena je analiza efekata politika i strateških dokumenata drugih sektora i njihovog uticaja na implementaciju politika cirkularne ekonomije.

Započeta je realizacija projekta Druge nacionalne inventure šuma. U okviru projekta pripremljena je metodologija, čije testiranje je planirano tokom 2026. godine, dok se objavljivanje podataka očekuje 2028. godine.

U okviru aktivnosti koje se odnose na planiranje razvoja šumskih predjela pripremljen je Plan razvoja šumskih predjela, dok je finalizacija smjernica za izradu planova koji u fokus stavljaju ekosistemske usluge šuma u toku.

SC 3 Održivo korišćenje prostora i svih resursa u izgradnji objekata

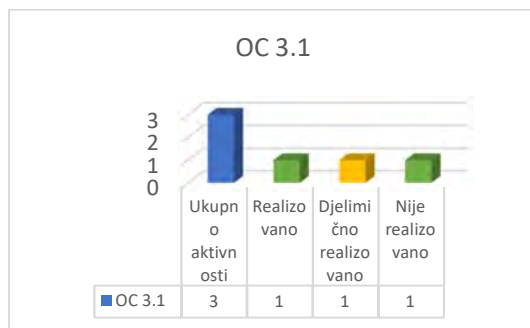
Operativni cilj 3.1. Unapređenje oblasti građevinarstva i prostornog planiranja u skladu sa principima cirkularne ekonomije

U okviru ovog strateškog cilja usvojen je Prostorni plan Crne Gore, koji uključuje preventivne mjere za ublažavanje uticaja klimatskih promjena.

Aktivnosti koje se odnose na izradu Programa razvoja građevinarstva nijesu realizovane u planiranom roku. Nakon analize postojećeg nacрта Programa zaključeno je da je neophodna njegova potpuna revizija i usklađivanje sa novim zakonodavnim i institucionalnim okvirom. Međutim, zbog značajnih sredstava koje iziskuje realizacija ove aktivnost, a imajući u vidu da već

postojeća zakonodavna regulativa zadovoljavajuće tretira ovu oblast, za sada se neće razmatrati ponovno pokretanje ove aktivnosti.

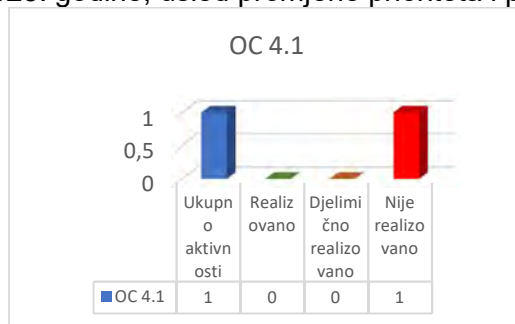
Takođe, započete su aktivnosti na ažuriranju Mape konzervaciono najznačajnijih područja i smjernica za integraciju biodiverziteta u prostorno planiranje.

SC 4 Unaprijeđen razvoj turizma na principima održivog razvoja

Operativni cilj 4.1. Uvedene „zelene“ vrste smještaja

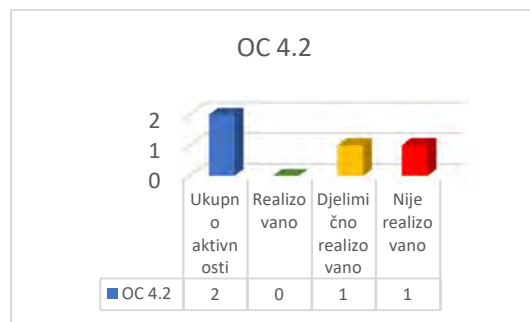
Aktivnosti na unapređenju zakonodavnog okvira i ažuriranju priručnika za smještajne kapacitete nijesu realizovane tokom 2025. godine, usled promjene prioriteta i prolongiranja aktivnosti.

Operativni cilj 4.2. Unaprijeđen razvoj „zelenih vrsta usluga“

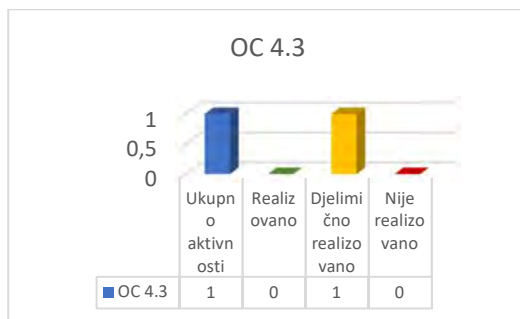
U okviru projekta „Green Destinations“ realizovane su aktivnosti na pripremi modela za uvođenje šeme zelenih destinacija u Crnoj Gori.

Potpisan je Memorandum o razumijevanju između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstva turizma i Nacionalne turističke organizacije, a pripremljen je i model implementacije šeme na lokalnom nivou.

Operativni cilj 4.3. Razvoj posebnih oblika turizma uz implementaciju inovativnih rješenja

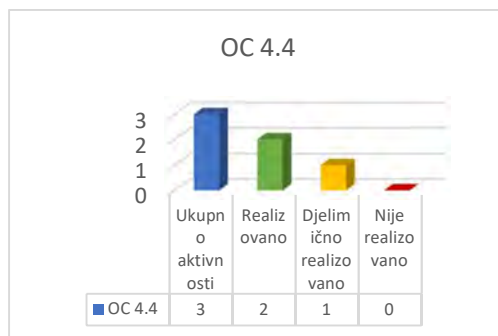
Tokom 2025. godine sproveden je Javni poziv za podršku restauraciji suvozida. Postupak evaluacije prijave bio je u toku na kraju izvještajnog perioda.

Operativni cilj 4.4. Unaprijeđenje infrastrukture i održivog transporta u službi turizma

Ažurirana je internet stranica i aplikacija za registrovana seoska domaćinstva, čime je unaprijeđena promocija ruralnog turizma.

Aktivnosti na uređenju planinskih i biciklističkih staza nijesu realizovane planiranom dinamikom zbog neispunjavanja ugovornih obaveza od strane Planinarskog saveza Crne Gore.

SC 5 Unaprijeđena konkurentnost privrede kroz diversifikaciju, inovacije i povećanje resursne efikasnosti

Operativni cilj 5.1. Održivo finansiranje i tehnološki razvoj

U okviru Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2025. godinu podržano je ukupno 78 preduzetnika i privrednih društava, u ukupnom iznosu od 3.209.879,31 eura. Od ukupnog broja podržanih subjekata, 45 su bile žene vlasnice biznisa.

Kroz aktivnosti finansiranja projekata sa klimatskom komponentom i podrške inovacijama realizovani su brojni projekti u saradnji sa Fondom za inovacije i Razvojnou bankom Crne Gore. U okviru Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji podržano je 14 preduzeća iz sektora prerađivačke industrije u ukupnom iznosu od 2.202.070,79 eura. Pripremljena je mapa puta za industrijsku simbiozu i vodiči za MSP za uspostavljanje cirkularnih modela poslovanja.

Energetska efikasnost

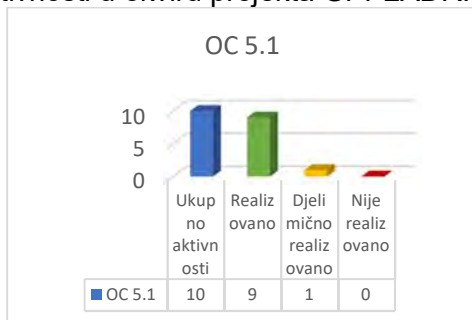
Tokom 2025. godine nastavljena je realizacija projekata energetske efikasnosti kroz adaptaciju obrazovnih i zdravstvenih objekata.

Kroz programe podrške energetskej efikasnosti podršku je dobilo 4.600 domaćinstava, što predstavlja značajno premašenje planirane ciljne vrijednosti.

Zelene javne nabavke

U oblasti zelenih javnih nabavki ostvareni su značajni rezultati kroz:

- sprovođenje prvih postupaka javnih nabavki sa zelenim kriterijumima;
- izradu Smjernica za ozelenjavanje javne uprave;
- uspostavljanje regionalne kontakt tačke za podršku zelenim javnim nabavkama;
- realizaciju analiza i aktivnosti u okviru projekta GPP2ADRION.

SC 6 Stvoreno podsticajno okruženje za cirkularnu tranziciju

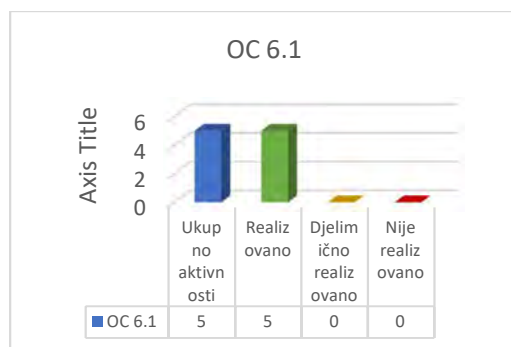
Operativni cilj 6.1. Jačati kapacitete za primjenu koncepta cirkularne ekonomije i promovisati koncept na svim nivoima

Tokom 2025. godine organizovan je veći broj promotivnih i edukativnih aktivnosti usmjerenih ka jačanju kapaciteta za primjenu koncepta cirkularne ekonomije.

Privredna komora Crne Gore i Agencija za zaštitu životne sredine organizovale su više radionica i obuka, uključujući obuke za servisne tehničare i radionice o upravljanju prirodnim i zapaljivim rashladnim fluidima.

Izrađena je analiza stanja u oblasti inovacija i cirkularne ekonomije, kao i Mapa puta za održive finansije.

Pripremljen je Vodič za Sistem ekološkog upravljanja i revizije (EMAS), kao i Smjernice za integraciju ESG principa u poslovne prakse.

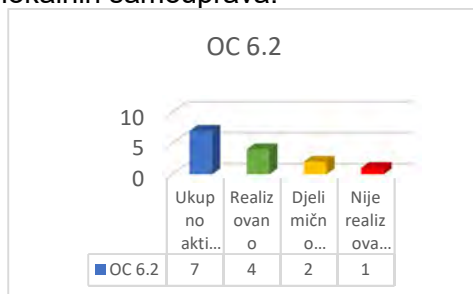

Operativni cilj 6.2. Unaprijediti upravljanje otpadom primjenom koncepta cirkularne ekonomije

U okviru aktivnosti unapređenja upravljanja otpadom donijeta je Uredba o bližim uslovima sprovođenja programa proširene odgovornosti proizvođača proizvoda koji nakon upotrebe postaju otpad.

Nastavljene su aktivnosti na uspostavljanju informacionog sistema za proširenu odgovornost proizvođača, kao i na unapređenju sistema upravljanja plastičnim otpadom.

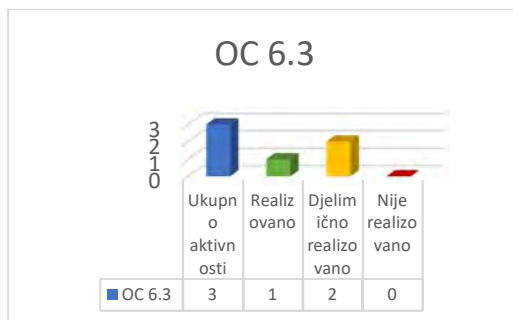
Takođe, realizovani su projekti podizanja svijesti o ekološki prihvatljivom upravljanju plastičnim otpadom i jačanju kapaciteta lokalnih samouprava.

Operativni cilj 6.3. Unaprijeđen mehanizam koordinacije za sprovođenje koncepta cirkularne ekonomije

Tokom izvještajnog perioda održane su online konsultacije Radne grupe za zelenu tranziciju, a pripremljeni su i dokumenti za unapređenje koordinacije i sprovođenja aktivnosti.

Aktivnosti koje se odnose na sprovođenje formativne evaluacije Nacionalne strategije cirkularne tranzicije do 2030.g. su u toku i biće završene do kraja izvještajnog perioda.

III IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA 2025-2026.G. ZA SPROVOĐENJE NACIONALNE STRATEGIJE CIRKULARNE TRANZICIJE DO 2030. GODINE, ZA 2025. G. (TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE)

STRATEŠKI CILJ 1 UNAPRIJEĐENA STABILNA PONUDE BEZBJEDNE HRANE U SKLADU SA PRINCIPIMA CIRKULARNE EKONOMIJE										
Operativni cilj 1.1. Unapređenje organske proizvodnje										
Indikator učinka:	Polazna vrijednost 2022:			Ostvarena vrijednost 2025:			Ciljna vrijednost 2030:			
Broj sertifikovanih organskih proizvođača/ica	446 (u 2021. godini)			525			530			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.1.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora) AA A A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana	Novi rok za realizaciju	Plansirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
1.1.1 Realizovati mjere podrške iz Agrobudžeta za podsticanje organske proizvodnje	IR: Stepen realizacije mjera iz Agrobudžeta Polazna vrijednost 2024.: 514 740,020.93€ nacionalnih 647,342.54€ IPARD ¹ Ciljana vrijednost 2025: 520 Ostvarena vrijednost 2025: Mjera 3.4 441/110.801,11€ Mjera 2.2. 414/758,241.13€ AGROBUDŽET	MPŠV	2025.	2026.			900.000,00€	1.482.792,4€	869.042,24€ Agrobudžet 613,750.16€ IPARD	U 2026. godini organski proizvođači će moći da koriste sredstva podrške kroz navedene Javne pozive, u okviru predmetnih mjera.

¹ IPARD sredstva nisu uračunata u planirana za 2025. godinu. Ova sredstva nisu namijenjena isključivo za organsku proizvodnju, i ne postoji metodologija da se izračuna približno koliko će organskih proizvođača podnijeti zahtjeve u IPARD javnim pozivima

	13 korisnika/613,750.16€ IPARD								
1.1.2. Realizovati mjere podrške iz Javnog poziva za podršku poljoprivrednim praksama usmjerenim ka očuvanju biodiverziteta	IR: Broj krajnjih korisnika/ca koji su dobili podršku Polazna vrijednost 2024: 0 ² Ciljana vrijednost 2025: 50 (% žena korisnica) Ostvarena vrijednost 2025: 94 korisnika (11,45% žena korisnica)	MERS Eko-fond	IV Q 2024	2025.		450.000€	238.623,34€	Ukupna vrijednost Javnog poziva iznosila je 450.000€ 350.000€ GEF 100.000€ Eko fond	S obzirom da su preostala određena sredstva koja nijesu utrošena, zaključen je Aneks I Ugovora između MERS-a i Eko-fonda kojim je definisano dalje korišćenje preostalih sredstava u iznosu od 211.376,66 EUR, koji će se sprovoditi za Mjeru 3 „Očuvanje obilježja pejzaža (kamene terase – suvozidi)“. Novi Javni poziv za Mjeru 3 završen je 26.03.2026. godine i trenutno je u toku faza evaluacije pristiglih prijava.
Operativni cilj 1.2. Unapređenje tehnoloških procesa									
Indikator učinka:	Polazna vrijednost 2023:			Ostvarena vrijednost 2025:				Ciljna vrijednost 2030	Ciljna vrijednost 2030:

² Izvještaj Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, pilotiranje mjera shodno preporukama GEF 7 projekta

Broj proizvođača koji su uveli inovacije u tehnološki proces		17 ³			25		30			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.2.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora) AA A A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
1.2.1. Podstaci primjenu inovativnih tehnologija i praksi u sektoru poljoprivrede	IR: Broj proizvođača koji je dobio podršku za uvođenje inovacija u proces proizvodnje Polazna vrijednost 2024 ⁴ : 20 korisnika Ciljana vrijednost 2025: 20 (% žena učesnica) Ostvarena vrijednost 2025: 18 korisnika /126.687,62 eura/ 0% žena korisnika	MPŠV	2025.	2026.		/	300.000,00€	126.687,62€	Agrobudžet	Aktivnost se sprovodi u skladu sa planom.
Operativni cilj 1.3. Održivo upravljanje akvakulturom										
Indikator učinka:	Polazna vrijednost 2024			Ostvarena vrijednost 2025:			Ciljna vrijednost 2030:			
Broj uzgajališta (morskih i slatkovodnih) % (MPŠV)⁵	15 ⁶			17			20			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.3.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora) AA A	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period

³ Izvještaj o sprovođenju Akcionog plana Nacionalne strategije cirkularne tranzicije do 2030. godine za 2023. godinu

⁴ Izvještaj Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, 2025. godina

⁵ Novi indikator koji se mjeri na godišnjem nivou od strane MPŠV, a koji mijenja prethodni indikator „ Uzgoj prema principima CE % (MPŠV)“ koji nije uveden/mjeren kao što je definisano tokom izrade Strategije 2022. godine

⁶ Na osnovu dostupnih podataka MPŠV iz 2022. i 2023. godine

					A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana					
1.3.1. Unapređenje zakonodavnog okvira za održivo upravljanje akvakulturom	IR: Donijet novi Zakon o akvakulturi Polazna vrijednost 2024: 0 ⁷ Ciljna vrijednost 2025: 1 Ostvarena vrijednost 2025:1 Donijet Zakon o akvakulturi (Sl.list 69/2025) od 03.07.2025.	MPŠV	2025	2026			Redovne aktivnosti MPŠV	Redovne aktivnosti MPŠV	Nacionalni budžet	Aktivnost se sprovodi u skladu sa planom.
1.3.2. Unapređenje strateškog okvira za akvakulturu	IR: Donijet višegodišnji nacionalni strateški plan za akvakulturu Polazna vrijednost 2024: 0 Ciljana vrijednost 2025: 1 Ostvarena vrijednost 2025:0	MPŠV	I Q 2025	IV Q 2025		IV Q 2026.	Redovne aktivnosti MPŠV	Redovne aktivnosti MPŠV	Nacionalni budžet	Strukturne mjere se planiraju i realizuju kroz višegodišnji program razvoja ribarstva i akvakulture, kao i kroz druge strateške dokumente koji utvrđuju ključne prioritete, ciljeve i aktivnosti u ovom sektoru. Strategija razvoja sektora ribarstva 2024-2029 s Akcionim planom za

⁷ Aktivnost 1.3.1. odnosi se na činjenicu da je potrebno donijeti novi Zakon za održivo upravljanje akvakulturom, te je ciljna vrijednost da se donese Zakon (1 pravni akt), polazna vrijednost je shodno tome definisana kao 0

										<p>prenošenje, implementaciju i sprovođenje pravne tekovine EU donešena u 2024.</p> <p>Informacija o izradi višegodišnjeg nacionalnog strateškog plana razvoja akvakulture usvojena u 2026. , kojom se obavezuje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede da oformi Stručnu radnu grupu za izradu Nacionalnog strateškog plana razvoja akvakulture i da prosledi Vladi završni Nacrt Nacionalnog strateškog plana razvoja akvakulture na usvajanje zajedno sa Izveštajem o sprovedenom postupku izrade. Radna grupa zvanično počela</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

										sa radom 21.03.2026.
1.3.3. Unapređenje postojećih uzgajališta (morskih i slatkovodnih)	IR: Broj podržanih uzgajivača za poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti sektora akvakulture Polazna vrijednost 2024.: 15 Ciljana vrijednost 2025: 15 Ostvarena vrijednost 2025: 23 korisnika/139.032,75	MPŠV	I Q 2025	IV Q 2026			35.000,00€	139.032,75€	Agrobužet	
STRATEŠKI CILJ 2 UNAPRIJEĐENE DRUŠTVENE, EKOLOŠKE I EKONOMSKE FUNKCIJE ŠUMA I NJIHOVA OTPORNOST NA NEGATIVNE UTICAJE KLIMATSKIH PROMJENA, RURALNI RAZVOJ I BIOEKONOMIJA										
Operativni cilj 2.1. Unaprijediti poznavanje stepena razvoja, implementacije i spremnosti politika i sektorskih strateških dokumenta										
Indikator učinka		Polazna vrijednost 2024:		Ostvarena vrijednost 2025:			Ciljna vrijednost 2030:			
Urađena inventura šuma⁸		0		Pripremljen Nacrt			Objavljena inventura šuma			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 2.1.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora) AA A A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
2.1.1. Unapređenje zakonodavnog okvira	IR: Donijet Zakon o šumama IR: Broj donijetih podzakonskih akata	MPŠV	2025.	2026.			Redovne aktivnosti MPŠV	200.000 USD *171.146,37€ ¹⁰	Donatorska sredstva	Zakon je donešen 2024. godine.

⁸ Uveden novi indikator koji mijenja prethodno definisani i ostvareni indikator koji se odnosio na „Definisane smjernice za razvoj šumarstva u kontekstu cirkularne ekonomije“. Navedeni indikator se odnosi na najvažniju aktivnost u oblasti šumarstva od 2013. godine koja će pružiti dragocjene podatke u vezi sa stanjem šuma u Crnoj Gori.

¹⁰ Kurs na dan 05.06.2025.

	Polazna vrijednost 2024.: 0 ⁹ Ciljana vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025: Donesen Zakon o šumama i pripremljena 4 podzakonska akta									Pripremljena su 4 pravilnika, koji su u formi nacrtu.
2.1.2. Analiza efekata politika i strateških dokumenata drugih sektora i uticaja na implementaciju politika CE	IR: Objavljena Analiza Polazna vrijednost 2024.: 0 ¹¹ Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:1	MPŠV	2025	2025			<i>Redovne aktivnosti MPŠV</i>	<i>Redovne aktivnosti MPŠV</i>	<i>Nacionalni budžet</i>	Analiza je urađena i inkorporirana u tekstu Strategije razvoja šumarstva 2026- 2031, koju je usvojila Vlada u 2026. godini.
2.1.3. Ažurirati inventuru šuma	IR: Objavljeni podaci nacionalne inventure šuma Polazna vrijednost 2024.: 0 ¹² Ostvarena vrijednost 2025:1	MPŠV	Q2 2025.		2028.	1.000.000,00 €	/	Donatorska sredstva GEF	Projekat Druge nacionalne inventure je započeo sa realizacijom. Pripremljena je Metodologija, koja će se tokom 2026. godine testirati. Očekuje se da će podaci druge nacionalne inventure biti dostupni u 2028. godini.	

⁹ Aktivnost 2.1.1. podrazumjeva donošenje novog Zakona o šumama i pratećih podzakonskih akata i shodno planiranom, očekuje se donošenje Zakona tokom 2025. godine, a pratećih podzakonskih akata u 2026. godini

¹¹ Polazna vrijednost je definisana imajući u vidu činjenicu da Analiza nije donijeta tokom 2024. godine odnosno da se očekuje usvajanje tokom 2025. godine

¹² Polazna vrijednost je definisana na ovaj način imajući u vidu da je Nacionalna inventura šuma u Crnoj Gori sprovedena u periodu od 2010. do 2013. godine odnosno da je završni izvještaj objavljen je 2013. godine, a shodno Zakonu o šumama predviđeno je da se ista vrši periodično, po pravilu svakih deset godina.

2.1.4. Priprema plana razvoja šumskih predjela sa smjernicama za izradu planova koje u fokusu imaju ekosistemske usluge šume	IR: Objavljen Plan i Smjernice Polazna vrijednost 2024.: 0 ¹³ Ciljana vrijednost 2025.: 2 Ostvarena vrijednost 2025: 1 Pripremljen plan razvoja šumskih predjela	MERS	I Q 2024	2025.		/	49.600,00€	39.680,00€	Donatorska sredstva GEF	U toku finalizacija smjernica za izradu planova koje u fokusu imaju ekosistemske usluge šume.
--	---	------	----------	-------	--	---	------------	------------	-------------------------	---

STRATEŠKI CILJ 3. ODRŽIVO KORIŠĆENJE PROSTORA I SVIH RESURSA U IZGRADNJI OBJEKATA

Operativni cilj 3.1. Unapređenje oblasti građevinarstva i prostornog planiranja u skladu sa principima cirkularne ekonomije

Indikator učinka		Polazna vrijednost 2024:		Ostvarena vrijednost 2025:			Ciljna vrijednost 2030:			
Broj AB područja vrijednog biodiverziteta¹⁴		96		100			105			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.1.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora)	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
					AA A A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana					

¹³ Polazna vrijednost je definisana shodno činjenici da u Crnoj Gori do sada nije usvojen niti jedan plan razvoja šuma na nivou opština odnosno smjernice za izradu istih, dok je projektom GEF 7 planirano donošenje smjernica za izradu kako plana razvoja šuma za opštinu Žabljak, tako i smjernica za izradu planova za privatne šume.

¹⁴ Uveden novi indikator koji mijenja prethodno definisana dva indikatora „ Broj svih realizovanih zahtjeva (podnijetih i riješenih) kroz online državni informacijski sistem za oblast prostornog planiranja i izgradnje objekata“ i „Broj donijetih planskih dokumenata“. Polazne vrijednosti nisu definisane od strane resornog ministarstva, niti su dostavljeni podaci po sonovu istih.

3.1.1. Prostornim planom Crne Gore (PPCG) uvesti preventivne mjere za ublažavanje uticaja na klimatske promjene	IR: Donijet PPCG koji uključuje preventivne mjere za klimatske promjene Polazna vrijednost 2024.: 0 ¹⁵ Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:1 Usvojen PPCG	MPPUIDI	2020.	II Q 2025.			150.000,00€	150.000,00€	Nacionalni budžet MPPUIDI	
3.1.2. Izrada i usklađivanje Programa razvoja građevinarstva sa principima cirkularne ekonomije	Usvojen Program Polazna vrijednost 2024.: Pripremljen Nacrt programa razvoja građevinarstva za trogodišnji period Ciljna vrijednost 2025.: Pripremljen Predlog Programa razvoja građevinarstva za trogodišnji period Ostvarena vrijednost 2025:0	MPPUIDI	II 2021.	III Q 2026.			20.000,00€	/	Nacionalni budžet MPPUIDI	Pripremljeni Nacrt Programa razvoja građevinarstva koji bi bilo neophodno inovirati u potpunosti i uskladiti sa postojećom regulativom u toj oblasti. Imajući u vidu da bi izrada novog teksta Predloga programa razvoja građevinarstva podrazumijevala izdvajanje značajnih dodatnih sredstava, od strane MPPUIDI zaključeno je da, u kontekstu već

¹⁵ Prostorni plan Crne Gore do 2040. godine nije donijet u planiranom roku, 2024. godine, te je rok za donošenje istog prilagođen postojećoj dinamici.

									kreiranog i zadovoljavajuće g zakonskog i institucionalnog ambijenta u ovoj oblasti, ponovno pokretanje procesa pripreme i usvajanja Programa razvoja građevinarstva u ovom trenutku ne bi bilo finansijski opravdano.
3.1.3. Ažuriranje Mape konzervaciono najznačajnijih područja koje karakteriše prisustvo velikog broja vrsta i staništa odlične i dobre reprezentativnosti	IR: Ažurirana Mapa IR: Ažurirane smjernice za integrisanje biodiverziteta u prostorno planiranje Polazna vrijednost 2024.: 0 ¹⁶ Ciljana vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:0	MERS	Q II 2025	II Q 2026		5.000,00€	5.000,00€	Donatorska sredstva (GEF)	Aktivnosti su u toku, očekuje se realizacija do kraja izvještajnog perioda.
STRATEŠKI CILJ 4. UNAPRIJEĐEN RAZVOJ TURIZMA NA PRINCIPIMA ODRŽIVOG RAZVOJA									
Operativni cilj 4.1. Uvedene „zelene“ (ekološki prihvatljive) vrste smještaja									
Indikator učinka	Polazna vrijednost 2022:	Ostvarena vrijednost 2025:		Ciljna vrijednost 2030:					
Broj dodijeljenih kredita/investicije za izgradnju novih i rekonstrukciju, adaptaciju, opremanje postojećih	0	15		5					

¹⁶ Mapa konzervaciono najznačajnijih područja koje karakteriše prisustvo velikog broja vrsta i staništa odlične i dobre reprezentativnosti, sa pratećim Smjernicama za integraciju biodiverziteta u prostorno planiranje pripremljena je i objavljena tokom 2023. i 2024. godine u okviru projekta "Integrisanje biodiverziteta u sektorske politike i prakse i jačanje ključnih tačaka biodiverziteta Crne Gore" (GEF7) koji sprovodi Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera. Ažuriranje Mape i Smjernica je planirano tokom 2025. godine na bazi podataka dobijenih kroz terenska istraživanja sprovedena 2024. godine.

hotelskih i drugih smještajnih objekata uz podsticanje uvođenja novih ekološki prihvatljivih tehnologija i standarda											
Broj novih registrovanih smještaja u skladu sa zelenim principima		0		70		10					
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.1.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora) AA A A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period	
4.1.1.Unapređenje zakonodavnog okvira i ažuriranje postojećeg Priručnika za smještajne kapacitete	IR: Ažurirani Priručnik objavljen na internet stranici Ministarstva Početna vrijednost 2024: 0 ¹⁷ Ostvarena vrijednost 2025:0	MT	II Q 2025	IV Q 2026		/	Redovne aktivnosti MT	Redovne aktivnosti MT	Nacionalni budžet MT	Potreba za realizacijom predmetne aktivnosti će se naknadno razmatrati, te je u skladu sa trenutnim prioritetima ista prolongirana.	
Operativni cilj 4.2. Unaprijeđen razvoj "zelenih vrsta usluga"											
Indikator učinka		Polazna vrijednost 2022:		Ostvarena vrijednost 2025:		Ciljna vrijednost 2030:					
Broj dodijeljenih eko oznaka za zelene usluge		14		17		30					
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.2.	Indikator rezultata za 2025/2026 godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora) AA A A Realizovna aktivnost;	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period	

¹⁷ Priručnik za smještajne kapacitete nije donijet shodno planiranoj dinamici 2024. godine, te je rok za donošenje iste, na osnovu informacije dobijene od strane predstavnika Ministarstva turizma, pomjeren za 2026. godinu.

					A Djelimično realizovana A Nije realizovana					
4.2.1. Uvođenje oznake kvaliteta za zelene usluge (eko oznaka, za domaćinstva) u pravni okvir	IR: Broj različitih eko oznaka uvedenih kroz zakon/podzakonske akte Polazna vrijednost 2024.: 1 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:0	MT Ključni partner: NTO	II Q 2025	IV Q 2026			Redovne aktivnosti MT	Redovne aktivnosti MT	Nacionalni budžet MT	Nije dospjela realizacija aktivnosti
4.2.2. Uvođenje šeme „Zelene destinacije“	IR: Šema „Zelene destinacije“ postala dio redovne šeme MT/NTO Polazna vrijednost 2024.: 0 ¹⁸ Ciljna vrijednost 2025.: 0 Ostvarena vrijednost 2025:0	MERS Ključni partneri: MT NTO	II Q 2025	IV Q 2026			5.000,00€	5.000,00€	Donatorska sredstva (GEF)	MT -U junu 2025. godine Potpisan Memorandum o razumijevanju između MERS, MT i NTO u vezi sa implementacijom projekta „Integriranje biodiverziteta u sektorske politike i prakse i jačanje zaštite ključnih tačaka biodiverziteta u Crnoj Gori" i planiranih projektnih aktivnosti (GEF7). U okviru projekta angažovan je tim eksperata

¹⁸ Proces uvođenja šeme „Zelene destinacije“ još uvijek nije započet, a u toku je komunikacija između MERS i MT oko započinjanja procesa tokom 2025. godine.

										<p>(inostrani i lokalni) sa ciljem uvođenja šeme/sertifikata Green Destinations u Crnoj Gori. Pripremljen model uvođenja šeme Green Destinations u Crnoj Gori. Predlog da se proces uvođenja šeme sprovede u opštinama Nikšić i Kotor</p> <p>U svakom slučaju, u toku su aktivnosti koje se tiču pripreme javnog poziva za poljoprivrednike i potencijalne korisnike koji se bave turizmom, a koji će imati za cilj promociju ove šeme. Takođe, u toku su pregovori sa dvije opštine u vezi sa podrškom uvođenja šeme na lokalnom</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

										nivou. U narednom periodu očekuje se uključivanje na nacionalnih aktera.
Operativni cilj 4.3. Razvoj posebnih oblika turizma uz implementaciju inovativnih rješenja										
Indikator učinka		Polazna vrijednost 2024		Ostvarena vrijednost 2025:			Ciljna vrijednost 2030			
Stepen realizacije AP Strategije razvoja turizma Crne Gore 2022-2025. godine		85% ¹⁹		91%			/			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.3.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora) AA A A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
4.3.2. Podrška restauraciji suvozida	IR: Broj korisnika koji su dobili podršku kroz Javni poziv (disegregirano po polu) Polazna vrijednost 2024.: 0 ²⁰ Ciljna vrijednost 2025.: 5 (% žena učesnica) Ostvarena vrijednost 2025./ ²¹	MERS Ključni partner: Eko-fond	IIIQ 2025	IVQ2026			30.000,00€	100.000,00€	Donatorska sredstva (GEF)	Javni poziv je zatvoren i u toku je rad na evaluaciji prijava od strane komisije. Predviđeni budžet je bio 100.000 EUR.

¹⁹ Izvještaj o sprovođenju Akcionog plana za 2023. godinu, <https://wapi.gov.me/download/bea33cd3-8bb5-4559-bd6e-1ea5051dadd?version=1.0>

²⁰ Radi se o pilotiranju nove mjere, tako da tokom 2024. godine nije bilo korisnika.

²¹ Podaci će biti dostupni do kraja 2026.g.

Operativni cilj 4.4. Unaprijeđenje infrastrukture i održivog transporta u službi turizma										
Indikator učinka		Polazna vrijednost 2022		Ostvarena vrijednost 2025:			Ciljna vrijednost 2030			
Broj (km) uređenih planinskih i biciklističkih staza u okviru Nacionalne mreže planinskih staza		1300 km planinarskih staza i oko 2.500 km biciklističkih staza (2022.)		45 km planinarskih staza 25 km planinarskih staza			50 km planinarskih staza 30 km planinarskih staza			
Broj registrovanih seoskih domaćinstava obuhvaćenih aplikacijom		3		350			320			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.4.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora) AA A A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
4.4.1. Uređenje i održavanje planinskih i biciklističkih staza i panoramskih puteva (ruta) radi povezivanja turističkih atrakcija	IR: Broj uređenih i održanih planinskih i biciklističkih staza i panoramskih puteva(km) i ruta (broj) Polazna vrijednost 2024.: 25 ²² Ciljna vrijednost 2025.: 30 Ostvarena vrijednost 2025:0	MT	III Q 2025	IV Q 2026		/	20.000,00	175.000€	Kapitalni budžet	Potpisan ugovor sa firmom „Mosting“ za uređenje panoramskog puta „Durmitorski prsten“. Aktivnost u izvještajnom periodu nije realizovana usled neispunjavanja ugovornih obaveza Planinarskog saveza CG. Preporuka je da

²² Podatak se odnosi na 2023. godinu, jer je tokom 2024. godine došlo do prekida saradnje sa PSCG

										se međuinstitucionalne aktivnosti intenziviraju u cilju realizacije planiranih obaveza u 2026. godini.
4.4.2. Unapređenje internet stranice i aplikacije za registrovana seoska domaćinstva	IR: Ažurirana internet stranica i aplikacija za registrovana seoska domaćinstva Polazna vrijednost 2024.: 0 ²³ Ciljna vrijednost 2025.: 2 Ostvarena vrijednost 2025:2	MT	II Q 2025	IV Q 2025		5.000,00€	7.139,00€	Nacionalni budžet MT		Aktivnosti se sprovode u skladu sa planom.
4.4.3. Uspostaviti pametnu transportnu mrežu za pristupačnost putnicima sa invaliditetom	IR: Pripremljena procjena potreba i dostupnih rješenja i utvrđivanja i uključivanja ciljnih korisnika (PRM putnici) Polazna vrijednost 2024.: 0 ²⁴ Ciljna vrijednost 2026.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:1 IR: Web stranica vazdušnih luka u Crnoj Gori usklađena za potrebe PRM putnika Polazna vrijednost 2024.: 0 Ostvarena vrijednost 2025: 1 IR: Prilaz i prostor unutar samih aerodroma prilagođen osobama sa invaliditetom ²⁵	MS Aerodrom i Crne Gore		II Q 2026		2.622.400,00 €	2.622.400,00€ 175.000.00€ participacija Aerodromi CG Luka Kotor	Donatorska sredstva (Evropski fond za regionalni razvoj (ERDF) u okviru Evropske teritorijalne saradnje, koji pruža podršku između država Dunavske regije.)		Aerodromi Crne Gore su realizovali sve aktivnosti koje su se ticale procjene potreba i dostupnih rješenja i utvrđivanja i uključivanja ciljnih korisnika (PRM putnici) Web stranica vazdušnih luka u Crnoj Gori u velikoj mjeri usklađena za

²³ Definisana polazna vrijednost se odnosi na činjenicu da ova aktivnost nije do sada realizovana.

²⁴ Polazne vrijednosti su definisane od strane nadležnog Ministarstva.

²⁵ Ovaj indikator podrazumjeva da su uvedene taktilne staze od parkinga do same zgrade, postavljeni adekvatni monitori, stolice sa ciljem olakšavanja pristupa i korišćenja pristupa aerodromskih usluga

	Polazna vrijednost 2024.: 0 Ostvarena vrijednost 2025: Uvedene taktilne staze od parkinga do same zgrade, postavljeni adekvatni monitori, stolice sa ciljem olakšavanja pristupa i korišćenja pristupa aerodromskih usluga.									potrebe prijema putnika, takođe, prilaz kao i prostor unutar samih aerodroma prilagođen osobama sa invaliditetom (uvedene taktilne staze od parkinga do same zgrade, postavljeni adekvatni monitori, stolice sa ciljem olakšavanja pristupa i korišćenja pristupa aerodromskih usluga ovoj ciljnoj grupi).
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

STRATEŠKI CILJ 5. UNAPRIJEĐENA KONKURENTNOST PRIVREDE KROZ DIVERSIFIKACIJU, INOVACIJE I POVEĆANJE RESURSNE EFIKASNOSTI

Operativni cilj 1. Održivo finansiranje i tehnološki razvoj

Indikator učinka	Polazna vrijednost 2022	Ostvarena vrijednost 2025			Ciljna vrijednost 2030					
<i>Broj podržanih preduzetnika/privrednih društava (MER)</i>	0	78			55					
<i>Broj podržanih mladih i žena (MER) - od podržanog broja preduzetnika/privrednih društava</i>	50	57,69%			70					
<i>Broj sertifikovanih eksperata LCA (IRF)</i>	0	1			5					
<i>SBA score za dimenziju 9 (MER)</i>	3.65	3.8			4					
<i>Broj preduzeća koja su prošla energetske preglede zgrada (MEIR)</i>	11	24			20					
	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum	Status realizacije (pristup semafora)	Novi rok za	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 5.1.				završetka aktivnosti	AA A A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana	realizacij u				
5.1.1. Realizacija Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2025. godinu	IR: Broj podržanih preduzetnika/ca / privrednih društava Polazna vrijednost 2024.: 94 ²⁶ / 2,644,787.1327 (38 žena/ 764,719.04€) Ciljna vrijednost 2025: 50 50 (žene vlasnice 40%) Ostvarena vrijednost 2025: 78/3.209.879,31 45/897.369,46	MER	II Q 2025.	IV Q 2025.			3.500.000,00 €	3.209.879,31€	Budžet MER	
5.1.2. Finansiranje projekata sa klimatskom komponentom (zaštita životne sredine, energetska efikasnost i sl.) i jačanje održivog razvoja	IR: Broj podržanih MSP Polazna vrijednost 2024: RBCG (EIB): 0 Ciljna vrijednost 2025.: RBCG - 1 Ostvarena vrijednost 2025.: 1 Polazna vrijednost 2024: Fond za inovacije- Realizacija Programa podrške za razvoj inovacija -PL kolaborativnih grantova za inovacije -5 preduzeća i 6 naučno-	Fond za inovacije Razvojna banka CG (RBCG) i dr.	I Q 2025.	IV Q 2026.		/	1.000.000,00 €	7.000.000,00€ 567.980,00€	Javna sredstva (RB) Fond za inovacije	RB- očekuje se nastavak aktivnosti u skladu sa planom. FI -Raspisan poziv u 2024. godini i ugovoreno 6 projekata i partnerstava preduzeća i istraživačkih organizacija.

²⁶ Izvještaj o radu Ministarstva ekonomskog razvoja, 2025. godina

²⁷ Rezultati Programa u 2024. godini

	<p>istraživačkih organizacija (36% žena/124.089,80 €)</p> <p>Ciljana vrijednost 2025: Fond za inovacije : 6 preduzeća i 7 naučno-istraživačkih organizacija (40% žena)</p> <p>Ostvarena vrijednost 2025: Fond za inovacije : 6 preduzeća i 6 naučno-istraživačkih organizacija (33% žena)</p>								Podrška vrijedna 567.980,00€. U planu je pokretanje i realizacija sličnog programa tokom narednog programskog perioda.
5.1.3. Podsticati inovacije u funkciji energetske efikasnosti u industriji	<p>IR: Broj podržanih privrednika/MSP</p> <p>Polazna vrijednost 2024.: 7 u iznosu od 1.289.479,62€ (žena 28,6%/365.431,81 €).</p> <p>Ciljna vrijednost 2025: Implementacija Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji za 2024. na osnovu raspisanog Javnog poziva iz 2024. Ugovoreno 10 projekata za preduzeća iz sektora prerađivačke industrije.</p> <p>Ostvarena vrijednost 2025: Sprovedene aktivnosti monitoringa realizacije projekata iz Javnog poziva 2023., od strane stručnog</p>	<p>Vodeća institucija: MER, MPNI, ME</p> <p>Ključni partner: Fond za inovacije</p>	Q1 2025.	Q4 2026.		2.000.000,00 €	2.202.070,79 € 1.177.140,02 € 1.122.859,98 € (za implementacij u programa iz Javnog poziva za 2024. godinu i monitoring projekata iz Javnog poziva 2023.)	<p>Nacionalni budžet (MER)</p> <p>IPA III (Program direktne budžetske podrške EK Crnoj Gori za prevazilaženje energetske krize)33</p>	Planiran je nastavak monitoringa za preostalih šest preduzeća iz Programa EE za 2023. koje će sprovesti Fond za inovacije tokom 2026. godine, nakon realizacije projekata i dostavljanja završnih izvještaja od strane korisnika. Planirana je i implementacija projekata odobrenih u okviru Programa EE za 2024. godinu. Dodatno, kroz

	<p>konsultanta angažovanog po osnovu Javnog poziva Fonda za inovacije, za jedno preduzeće koje je podnijelo Završni izvještaj.</p> <p>Implementacijom Javnog poziva za Programa za 2024, podržano je/ugovoreno 14 preduzeća iz sektora prerađivačke industrije u iznosu od 2.202.070,79 € (operativni troškovi 93.121,89 €).</p> <p>U vlasništvu žena 1 preduzeće (7,15%)/ 121.045,60 €.</p>								međuresorsku saradnju MER, MPNI i MEiR, biće realizovane aktivnosti na izradi i usvajanju Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji za 2026. godinu i raspisivanju Javnog poziva za implementaciju od strane Fonda za inovacije.
5.1.4. Podsticati cirkularnu tranziciju i odgovorno poslovanje	<p>IR: Kreirati instrumente za podsticaj uspostavljanja cirkularnog modela poslovanja</p> <p>Polazna vrijednost 2024.: 0²⁸ Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:2 Pripremljena mapa puta za industrijsku simbiozu i vodiči za MSP za uspostavljanje cirkularnog modela poslovanja kroz sistem industrijske simbioze.</p>	MER Ključni partner:U NDP i ILO	2025.	2026.		504.964,00€	504.964,00 € ²⁹ 449.400,00 € (EU) 55.564,00 € (ILO)	Donatorska sredstva (EU Facility reform)	Aktivnosti se sprovede u okviru utvrđenog plana.

²⁸ Definisane aktivnosti u okviru projekta -Cirkularna tranzicija i odgovorno poslovanje u Crnoj Gori-, Ministarstvo ekonomskog razvoja u saradnji sa UNDP i ILO

²⁹ Sredstva opredijeljena za cjelokupan period implementacije programskih aktivnosti od dvije godine (2025-2026.)

5.1.5. Kreiranje Studije cirkularne i energetske tranzicije u sektoru industrije i izgradnja potrebnih vještina	IR: Studija cirkularne i energetske tranzicije u sektoru industrije uz izgradnju potrebnih vještina Ciljna vrijednost 2025: Pripreme aktivnosti za izradu Studije na nivou svih projektnih partnera Njemačke, Austrije, Finske, Španije i Albanije i partnera u CG Ostvarena vrijednost 2025: 1 Započete pripreme aktivnosti na izradi Studije	Vodeća institucija: Ministarstvo ekonomskog razvoja u saradnji sa projektnim partnerima	III Q 2025	IV Q 2026		/	10.000,00€	/	Donatori - INTERREG EUROPE Projekat "Just Environmenta I Transition and Skill building in Industrial Regions- JETSKIR"	Aktivnost započeta i biće završena u predviđenom roku.
---	--	---	------------	-----------	--	---	------------	---	--	--

Energetska efikasnost

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 5.2.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora)	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
5.1.6. Obezbjedenje vršenja energetskih pregleda MSP	IR: Broj realizovanih pregleda Polazna vrijednost 2024.: 14 Ciljna vrijednost 2025.: 15 Ostvarena vrijednost 2025: 9	MEIR	2025.	2026.	AA A A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana	/	Redovne aktivnosti MEIR	10.632.228,76 € 5.456.727,00€	KFW MEEP 2	Kroz projekat Promocija energetske efikasnosti u javnim objektima u toku 2026. godine, završena je

									<p>adaptacija sledećih objekata: JU OŠ "Lovćenski I Partizanski odred" na Cetinju; JU Gimnazija Cetinje, JU Srednja likovna škola "Petar Lubarda" i JU Škola sa osnovno muzičko obrazovanje "Savo Popović" na Cetinju;JU OŠ "Jugoslavija" u Baru; JU OŠ "Srbija" u Baru.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Kroz MEEP 2 projekat finansirana je adaptacija i rekonstrukcija 5 zdravstvenih objekata, I to: Dom zdravlja Podgorica-Konik; Dom zdravlja Herceg Novi; Dom zdravlja Bar; Opšta bolnica Nikšić - Nikšić (Glavna zgrada)

										Opšta bolnica Nikšić - Nikšić (Psihijatrijsko odjeljenje i Dječiji dispanzer);
5.1.7. Uspostavljanje podsticajnih programa za podršku EE investicija za domaćinstva, turizam i privredu	IR: Broj korisnika koji su dobili podršku Polazna vrijednost 2024: 4600 domaćinstava Ciljna vrijednost 2025: 2500 domaćinstava Ostvarena vrijednost 2025:4600	MEIR	IQ 2025	IVQ 2026		/	6.500.000,00 €	8,8 mil €	Donacija od Evropske Komisije	Projekat nastavlja da se sprovodi u okviru redovnih aktivnosti Eko fonda.
Zelene javne nabavke										
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.2.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora) AA A A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
5.1.8. Podsticanje naručilaca da koriste zelene kriterijume prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije	IR: Broj objavljenih postupaka koji sadrže zelene kriterijume Polazna vrijednost 2024.: 0 ³⁰ Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:2	MF	2025.	2026.			Redovne aktivnosti MF	Redovne aktivnosti MF	Nacionalni bužet MF	Ministarstvo finansija u kontinuitetu, u okviru svojih zakonom propisanih nadležnosti, organizuje obuke, radi

³⁰ Polazne vrijednosti za aktivnosti 5.1.8, 5.1.9. su definisane na osnovu izvještaja Ministarstva finansija, 2025. godine

										stručnog osposobljavanja lica za poslove javnih nabavki, promovišući, između ostalog, koncept zelenih nabavki, te zakonska rješenja u ovom dijelu. Rezultat ove promocije su prvi postupci ugovaranja nabavki primjenom zelenih kriterijuma dodjele ugovora o javnoj nabavci (dva postupka).
5.1.9. Donošenje Smjernica za ozelenjavanje javne uprave	IR: Smjernice objavljene na internet stranici Vlade Crne Gore Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025.:1 Urađene Smjernice za ozelenjavanje javne uprave	KOR MF	2025.	2026.		<i>Redovne aktivnosti nadležnih institucija</i>	<i>Redovne aktivnosti MF i KOR</i>	Budžet KOR Nacionalni budžet MF	Aktivnosti se sprovode u skladu sa planom.	
5.1.10.Promovisanje koncepta zelenih javnih nabavki iu EUSAIR regiji	IR: Urađena analiza stanja u oblasti primjene zelenih javnih nabavki u EUSAIR regiji	MER PKCG Ključni partner: MF	2025.	2026.		178.107,98€	178.107,98 € ³²	Donatorska sredstva (IPA ADRIION-Projekat GPP2Adrion)		

³² Sredstva opredjeljena za dvogodišnji programski period, 2025-2026. godina

	<p>Polazna vrijednost 2024.:³¹ 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025.:1 Urađena analiza stanja u oblasti GPP u EUSAIR</p> <p>IR: Uspostavljanje regionalne kontakt tačke za podršku</p> <p>Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025.:2 Sertifikovana 2 lica</p> <p>IR: Uspostavljanje transnacionalne mreže za jačanje primjene zelenih javnih nabavki</p> <p>Polazna vrijednost 2024.: 0 Ostvarena vrijednost 2025.:1</p>									
STRATEŠKI CILJ 6 STVORENO PODSTICAJNO OKRUŽENJE ZA CIRKULARNU TRANZICIJU										
Operativni cilj 1 Jačati kapacitete za primjenu koncepta cirkularne ekonomije i promovisati koncept na svim nivoima										
Indikator učinka		Polazna vrijednost 2022		Ostvarena vrijednost 2025			Ciljna vrijednost 2030			
<i>Broj (univerzitetskih) edukativnih programa sa uključenom tematikom CE</i>		0		1			1			
<i>Broj eko osnovnih škola (Zavod za školstvo)</i>		17		23			25			
<i>Broj MSP koje su dobile nagradu za društveno odgovorno poslovanje (PKCG, UPCG i ADP Zid)</i>		9		2			2			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.2.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora) AA A A Realizovna aktivnost;	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period

³¹ Aktivnosti u okviru 5.1.10. definisane u okviru projekta GPP ADRION, Ministarstvo ekonomskog razvoja

					A Djelimično realizovana A Nije realizovana					
6.1.1. Organizovanje promotivnih/edukativnih aktivnosti o benefitima koje donosi primjena koncepta CE u okviru svakog od razvojnih sektora i za sve grupe zainteresovanih strana	<p>IR: Broj radionica/edukativnih aktivnosti za privatni sektor/broj učesnika/ca</p> <p>Polazna vrijednost 2024: Organizovano 4 edukativne aktivnosti/277 učesnika/ca (50% žena)</p> <p>Ciljna vrijednost 2025: Organizovano 5 edukativnih aktivnosti/100 učesnika/ca</p> <p>Ostvarena vrijednost 2025: 2/43 učesika AZŽS 6/199 učesnika PKCG</p>	PKCG AZŽS MER NVO sektor i dr.	2025.	2026.			<i>Redovne aktivnosti nadležnih institucija</i>	<i>Redovne aktivnosti nadležnih institucija</i>	PKCG AZŽS MER NVO sektor i dr.	Aktivnosti na organizaciji promotivnih/edukativnih aktivnosti o benefitima koje donosi primjena koncepta CE intenziviraće se u narednom periodu.
6.1.2. Identifikovanje stanja u oblasti inovacija i cirkularne ekonomije na nacionalnom i transnacionalnom nivou	<p>IR: Urađena analiza i pregled stanja</p> <p>Polazna vrijednost 2024.: 0³³ Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025.:1</p>	MER	2025.	2026.			37.984,37€	37.984,37 ³⁴ €	Donacije (HORIZON-WIDERA-2023-ERA-01)	
6.1.3. Izrada smjernica za održive finansije	<p>IR: Izrađena Mapa puta za održive finansije</p> <p>Polazna vrijednost 2024.: 0³⁵ Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025.:1</p>	CBCG RG	2025.	2025.			<i>Redovne aktivnosti CBCG</i>	<i>Redovne aktivnosti CBCG</i>	CBCG	

³³ Polazna vrijednost definisana shodno planu aktivnosti u okviru projekta – CASRI, Ministarstvo ekonomskog razvoja

³⁴ Sredstva opredjeljena za dvogodišnji period, 2025-2026.

³⁵ Polazna vrijednost definisana shodno informaciji CBCG i RG

6.1.4. Izrada Vodiča za Sistem ekološkog upravljanja i revizije (EMAS)	IR: Pripremljen Vodič Polazna vrijednost 2024.: 0 ³⁶ Ciljna vrijednost 2025.: 1	MERS	II Q 2025	IV Q 2025			4.000,00€	4.539,68€	Donatorska sredstva (GEF)	Organizovan konsultativni sastanak posvećen promovisanju Vodiča za primjenu Uredbe Evropske komisije o dobrovoljnom učešću organizacija u sistemu upravljanja zaštitom životne sredine – EMAS na kojem su prisustvovali predstavnici MERS, EPA, PKCG i akademske zajednice kako bi se upoznali sa konceptom i obavezama koje će proisteći za Crnu Goru nakon pristupanja EU.
--	--	------	-----------	-----------	--	--	-----------	-----------	---------------------------	--

³⁶ Polazna vrijednost za 6.1.4. i 6.1.5. je definisana shodno činjenici da u Crnoj Gori trenutno ne postoje navedeni Vodič i Smjenice odnosno izrada oba dokumenta je u toku i očekuje se da će biti finalizovane do kraja 2025. godine

6.1.5. Izrada Smjernica za integraciju ESG (ekoloških, društvenih i upravljačkih) principa u poslovne prakse i promocija ESG smjernica	IR: Pripremljene Smjernice i objavljene Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025.:1 Pripremljene smjernice IR: Broj promotivnih aktivnosti Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025.:1 Organizovana obuka	MERS	II Q 2025	IV Q 2025			4.000,00€	5.107,12€	Donatorska sredstva (GEF)	Organizovana obuka posvećena primjeni ESG principa.
Operativni cilj 2. Unaprijediti upravljanje otpadom primjenom koncepta cirkularne ekonomije										
Indikator učinka		Početna vrijednost 2022		Ostvarena vrijednost 2025			Ciljna vrijednost 2030			
Ukupna količina komunalnog otpada pripremljenog za ponovnu upotrebu ili recikliranje od ukupne količine sakupljenog komunalnog otpada (%)		3,4% ³⁷		7%			9%			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.2.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora) AA A A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
6.2.1. Izrada podzakonskog akta koja će definisati metodologiju za utvrđivanje količina	IR: Donijeta Uredba o metodologiji Polazna vrijednost 2024.: 0 ³⁸ Ciljna vrijednost 2025.: 1	MERS	2025	III Q 2026		/	Redovne aktivnosti MERS	Redovne aktivnosti MERS	MERS	Izrađen je predlog akta, te poslat na mišljenje EK. Očekuje se

³⁷ Podatak Monstata - [Stvoreni i obrađeni otpad u 2023.godini.pdf](#)

³⁸ Imajući u vidu da je Zakon o upravljanju otpadom donijet u II kvartalu 2024. godine, dinamika donošenja podzakonskih akata je promijenjena (mjere 6.2.3. i 6.2.4.).

otpada za koje su utvrđeni ciljevi	Ostvarena vrijednost 2025:									donošenje akta u predviđenom roku.
6.2.2. Uspostavljanje informacionog sistema za EPR	IR: Obezbiđeno redovno izvještavanje o količinama otpada za svaki tok otpada Polazna vrijednost 2024.: 0 ³⁹ Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:	AZŽS Ključni partner: Monstat	2025	IV Q 2025		2026-2027.	70.000,00€	/	Donatorska sredstva	Aktivnost još uvijek nije realizovana. Agencija je raspisala tender za izradu informacionog sistema u 2025 god. i nije bilo prijavljenih subjekata. Objava tendera se planira ponoviti u 2026.god.
6.2.3. Unaprijeđenje zakonskog okvira za uspostavljanje proširene odgovornosti proizvođača	IR: Donijet podzakonski akt koji definiše EPR Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:1	MERS	2025	IV Q 2025			10.000,00€	10.000,00€	Nacionalni budžet MERS	Donešena Uredba o bližim uslovima sprovođenja programa proširene odgovornosti proizvođača proizvoda koji nakon upotrebe postaju otpad ("Službeni list Crne Gore", br. 099/25 od 04.09.2025)
6.2.4. Unapeređenje zakonodavnog okvira za	IR: Donijet podzakonski akt Polazna vrijednost 2024.: 0	MERS	2025	IV Q 2026			<i>Redovne aktivnosti MERS</i>	<i>Redovne aktivnosti MERS</i>	Nacionalni bužet MERS	Izrađen je predlog akta, te prosljeđen na

³⁹ Polazna vrijednost je definisana shodno činjenici da Informacioni sistem za EPR nije uspostavljen tokom 2024. godine ali su aktivnosti u toku i uspostavljanje se očekuje tokom 2025. godine.

eliminaciju plastike za jednokratnu upotrebu	Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:									mišljenje EK. Očekuje se donošenje akta u predviđenom roku.
6.2.5. Podizanje svijesti o ekološki prihvatljivom upravljanju plastičnim otpadom u Crnoj Gori	IR: Inventar količine proizvedenog plastičnog otpada i plastičnih proizvoda na tržištu Crne Gore Polazna vrijednost 2024.: 0 ⁴⁰ Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:	AZŽS Ključni partner: Regionalni centar Baselske konvencije u Slovačkoj	I Q 2025	IV Q 2025		€ 52.719,44 60.000,00 USD (devizni kurs na dan 27.05.25, CBCG)	€ 52.719,44	Donatorska sredstva Projekat „Podizanje svijesti o ekološki prihvatljivom upravljanju plastičnim otpadom u Crnoj Gori“	Aktivnost je u potpunosti realizovana dobijen je inventar plastičnih proizvoda koji se stavljaju na tržište kao i procijenjena količina plastičnog otpada koja nastaje od tih plastičnih proizvoda za period 2019-2023	
6.2.6. Unapređenje sistema upravljanja plastičnim otpadom u Crnoj Gori	IR: Broj zona bez plastike u Crnoj Gori Polazna vrijednost 2024.: 750 ⁴¹ Ciljna vrijednost 2025.: 1 ⁴² Ostvarena vrijednost 2025:100 MoS	AZŽS	I Q 2025	I Q 2026		158.158,33 € 180.000,00 USD (devizni kurs na dan 27.05.25, CBCG)	158.158,33 €	Donatorska sredstva Projekat „Podizanje svijesti o ekološki prihvatljivom upravljanju plastičnim otpadom u Crnoj Gori“	Uspješno završena aktivnost, potpisano 100 MoS i dodjeljeno 100 naljepnica za LPZ za ugostiteljske objekte.	

⁴⁰ Projekat u okviru koga će biti urađen inventar je započet 2025. godine.

⁴¹ <https://www.greenhome.co.me/projekti/zona-smanjene-upotrebe-plastike-sa-horeca-sektorom/>

⁴² AZŽS nije definisala ciljne vrijednosti za navedenu aktivnost.

<p>6.2.7. Podrška jačanju kapaciteta lokalnih samouprava i privrednih subjekata za uspostavljanje kružnih tokova materijala kroz regionalnu saradnju</p>	<p>IR: Broj JLS u Crnoj Gori koje su uključene u aktivnosti izgradnje kapaciteta</p> <p>Polazna vrijednost 2024.: 0⁴³ Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025: 2 *Podgorica, Bar</p> <p>Broj realizovanih obuka i sesija razmjene znanja</p> <p>Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:3</p>	<p>GIZ</p>	<p>IQ 2025</p>	<p>IVQ 2026</p>			<p><i>Redovne aktivnosti GIZ</i></p>	<p><i>Redovne aktivnosti GIZ</i></p>	<p>Donatorska sredstva, GIZ Projekat Integralno upravljanje otpadom i sprečavanje morskog otpada na Zapadnom Balkanu“ – MLP2</p>	<p>U Baru su organizovane regionalne konferencije i stručne radionice o upravljanju otpadom i zaštiti mora u okviru MLP II projekta, gdje su predstavljene analize tokova otpada (Waste Flow Diagram) i modeli cirkularne ekonomije za lokalne samouprave i komunalna preduzeća Zapadnog Balkana. Kroz saradnju GIZ-a i Glavnog grada Podgorice nastavljen je rad Info centra za energetske efikasnost, gdje se redovno održavaju edukacije građana i savjetovanja o održivom</p>
--	---	------------	----------------	-----------------	---	--	--------------------------------------	--------------------------------------	---	---

⁴³ Projekat koji ima za cilj uključivanje JLS je započeo 2025. godine

										razvoju, energetskej efikasnosti i zelenim politikama.
Operativni cilj 3. Unaprijeđen mehanizam koordinacije za sprovođenje koncepta CE										
Indikator učinka		Početna vrijednost 2024.		Ostvarena vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2030.			
Stepen realizacije AP za CE		45%		60%			70%			
Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 6.3.	Indikator rezultata za 2025/2026. godinu	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka aktivnosti	Status realizacije (pristup semafora) AA A A Realizovna aktivnost; A Djelimično realizovana A Nije realizovana	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva	Sredstva realizovana u 2025.	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period
6.3.1. Procjena finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju AP za CE shodno nalazima srednjoročne evaluacije	IR: Urađen Izvještaj o realizaciji AP sa predlogom za unapređenje ili reviziju strateškog dokumenta Polazna vrijednost 2024.: 0 ⁴⁴ Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025:0	MER	I Q 2026	II Q 2026			Redovne aktivnosti MER	Redovne aktivnosti MER	Nacionalni budžet MER	U toku su aktivnosti na sprovođenju formativne evaluacije.
6.3.2. Unaprijediti Koordinaciju RG za zelenu tranziciju	IR: Broj održanih sastanaka Polazna vrijednost 2024.: 1 Ciljna vrijednost 2025.: 2 Ostvarena vrijednost 2025: Održane online konsultacije IR: Broj pripremljenih dokumenata	MER	2025.	2026.			Redovne aktivnosti MER	Redovne aktivnosti MER	Nacionalni budžet MER	SCC se na kvartalnom nivou izvještava o aktivnostima radne grupe i promovišu se aktivnosti na implementaciji Strategije

⁴⁴ Detaljna finansijska analiza za AP 2025-2026 će biti urađena tokom 2026. godine.

	Polazna vrijednost 2024.: 1 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Ostvarena vrijednost 2025.:1									cirkularne tranzicije. U skladu sa nalazima formativne evaluacije, unaprijediće se dalje aktivnosti.
6.3.3. Planiranje i sprovođenje formativne evaluacije Strategije CE	IR: Sprovedena formativna evaluacija i date smjernice za naredne faze implemetacije Strategije CE Polazna vrijednost 2024.: 0 Ciljna vrijednost 2025.: 1 Sprovedena evaluacija i date smjernice za dalju implementaciju Stratagije Ostvarena vrijednost 2025:0	MER	2026.	2026.		5.000,00€	5000,00€	Donatorska sredstva	U toku su aktivnosti na sprovođenju formativne evaluacije.	

IV PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

Imajući u vidu ostvoreni stepen realizacije Akcionog plana za 2025. godinu, neophodno je nastaviti aktivnosti usmjerene na jačanje institucionalnih kapaciteta i međuinstitucionalne koordinacije kako bi se obezbijedila efikasnija implementacija planiranih mjera. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti blagovremenom planiranju i praćenju realizacije aktivnosti koje zahtijevaju saradnju većeg broja institucija, kao i unapređenju mehanizama izvještavanja i razmjene podataka.

U narednom periodu potrebno je dodatno intenzivirati usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, naročito u oblastima upravljanja otpadom, održive proizvodnje i potrošnje, zelenih javnih nabavki i održivog finansiranja. Istovremeno, potrebno je osigurati kontinuitet finansijske podrške kroz nacionalne i međunarodne izvore finansiranja, sa posebnim fokusom na projekte koji doprinose zelenoj i digitalnoj tranziciji.

Posebno je važno nastaviti aktivnosti podizanja svijesti, edukacije i jačanja kapaciteta javnog, privatnog i civilnog sektora za primjenu principa cirkularne ekonomije, kako bi se osigurala šira primjena održivih modela proizvodnje i potrošnje.

Preporuke za naredni period sprovođenja strateškog dokumenta su date po strateškim ciljevima:

SC1 - Unaprijeđena stabilna ponuda bezbjedne hrane u skladu sa principima cirkularne ekonomije

U narednom periodu potrebno je nastaviti sa podrškom organskoj proizvodnji kroz Agrobudžet i dostupne EU fondove, s ciljem daljeg povećanja broja sertifikovanih organskih proizvođača i jačanja konkurentnosti sektora. Posebnu pažnju potrebno je usmjeriti na promociju inovativnih tehnologija i digitalnih rješenja u poljoprivrednoj proizvodnji, kao i na jačanje veza između istraživačkih institucija i proizvođača.

Takođe, preporučuje se ubrzanje aktivnosti na izradi i usvajanju višegodišnjeg nacionalnog strateškog plana razvoja akvakulture, uz nastavak ulaganja u modernizaciju i održivo upravljanje akvakulturnim kapacitetima.

SC 2 - Unaprijeđene društvene, ekološke i ekonomske funkcije šuma i njihova otpornost na klimatske promjene

Potrebno je nastaviti aktivnosti na implementaciji novog Zakona o šumama i donošenju pratećih podzakonskih akata, kako bi se osigurala puna primjena uspostavljenog zakonodavnog okvira. Poseban fokus treba usmjeriti na završetak aktivnosti u okviru Druge nacionalne inventure šuma i unapređenje sistema praćenja stanja šumskih resursa.

Preporučuje se i jačanje integracije principa bioekonomije i cirkularne ekonomije u planiranje i upravljanje šumskim resursima, uz veće uključivanje lokalnih zajednica i privatnog sektora.

SC 3 - Održivo korišćenje prostora i svih resursa u izgradnji objekata

U narednom periodu potrebno je sagledati mogućnosti za redefinisane pristupa razvoju građevinskog sektora kroz integraciju principa cirkularne ekonomije u postojeće planske i regulatorne instrumente. Posebnu pažnju treba posvetiti promociji održivih građevinskih materijala, povećanju reciklaže građevinskog otpada i primjeni principa energetske efikasnosti u projektovanju i izgradnji objekata.

Takođe, preporučuje se nastavak aktivnosti na integraciji aspekata zaštite biodiverziteta i klimatske otpornosti u prostorno planiranje.

SC 4 - Unaprijeđen razvoj turizma na principima održivog razvoja

Potrebno je intenzivirati aktivnosti na uspostavljanju regulatornog okvira za razvoj zelenih smještajnih kapaciteta i zelenih turističkih usluga, uključujući razmatranje uvođenja sistema eko-oznaka i standarda održivosti u turističkoj ponudi.

Preporučuje se ubrzanje realizacije aktivnosti vezanih za razvoj održive turističke infrastrukture, posebno planinskih i biciklističkih staza, kao i dalja promocija modela zelenih destinacija na lokalnom nivou. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti razvoju ruralnog, aktivnog i ekoturizma kao važnih segmenata održive turističke ponude.

SC 5 - Unaprijeđena konkurentnost privrede kroz diversifikaciju, inovacije i povećanje resursne efikasnosti

S obzirom na ostvarene rezultate, potrebno je nastaviti i dodatno proširiti programe podrške inovacijama, zelenim investicijama i energetskej efikasnosti u privredi. Poseban fokus treba usmjeriti na mala i srednja preduzeća, razvoj cirkularnih poslovnih modela i primjenu principa industrijske simbioze.

Preporučuje se dalje unapređenje sistema zelenih javnih nabavki, kao i jačanje saradnje sa finansijskim institucijama radi povećanja dostupnosti finansijskih instrumenata za zelene i cirkularne investicije. Takođe, potrebno je nastaviti aktivnosti na unapređenju energetske efikasnosti u javnom i stambenom sektoru.

SC 6 - Stvoreno podsticajno okruženje za cirkularnu tranziciju

U narednom periodu potrebno je nastaviti aktivnosti edukacije, promocije i jačanja kapaciteta svih relevantnih aktera za primjenu principa cirkularne ekonomije. Posebno je važno osigurati završetak uspostavljanja informacionog sistema za proširenu odgovornost proizvođača (EPR), koji predstavlja jedan od ključnih preduslova za efikasnije upravljanje posebnim tokovima otpada.

Preporučuje se dalje unapređenje regulatornog i institucionalnog okvira za upravljanje otpadom, kao i nastavak aktivnosti na razvoju održivih finansijskih instrumenata, ESG standarda i EMAS sistema. Takođe, potrebno je dodatno ojačati mehanizme koordinacije i praćenja sprovođenja Strategije cirkularne tranzicije kako bi se osigurala efikasnija realizacija planiranih mjera i aktivnosti.

Posebnu pažnju u narednom periodu potrebno je posvetiti sprovođenju preporuka koje će proisteci iz formativne evaluacije Strategije cirkularne tranzicije do 2030. godine. Nalazi evaluacije treba da posluže kao osnova za unapređenje postojećih mehanizama koordinacije, praćenja i izvještavanja, kao i za eventualno prilagođavanje prioriternih mjera i aktivnosti u skladu sa identifikovanim izazovima i novim razvojnim potrebama. Istovremeno, preporučuje se da se rezultati evaluacije koriste za jačanje institucionalnih kapaciteta, unapređenje međusektorske saradnje i efikasnije usmjeravanje finansijskih sredstava ka oblastima koje imaju najveći potencijal za ostvarivanje ciljeva cirkularne tranzicije. Na taj način biće obezbijeđeno da dalja implementacija Strategije bude zasnovana na dokazima, ostvarenim rezultatima i iskustvima stečenim tokom dosadašnjeg perioda sprovođenja.